

بررسی مقایسه‌ای ویژگی‌های شخصیتی زنان روسپی و عادی شهر خرم‌آباد

سیروس مرادی زاده^۱

دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی دانشگاه لرستان و مدرس دانشگاه فرهنگیان

محمد شاه کرمی

کارشناس ارشد مشاوره خانواده، مرکز مداخله در بحران‌های خانواده سازمان بهزیستی لرستان

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی زنان روسپی و عادی شهر خرم‌آباد انجام شده است. به روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۱۸ نفر از زنان روسپی مراجعه‌کننده به مرکز نگهداری ترنم سازمان بهزیستی انتخاب و متناسب با آن‌ها تعداد ۱۸ نفر زن عادی که به لحاظ سن و تحصیلات با آن‌ها هم‌تا شدند نیز انتخاب شدند جهت سنجش ویژگی‌های شخصیتی از پرسشنامه ۵ عاملی شخصیت نشو (مک کری، کاستا، ۱۹۸۵) (فرم کوتاه ۶۰ سؤالی) استفاده شد. داده‌ها به روش تحلیل واریانس چند راهه (مانوا) تحلیل شدند. نتایج نشان داد بین دو گروه از لحاظ ویژگی‌های گشودگی، موافق بودن و باوجدان بودن تفاوت وجود دارد که در سطح ($P < 00/1$) معنی‌دار می‌باشد. به عبارتی زنان روسپی از گشودگی، موافق بودن و باوجدان بودن پایین‌تری نسبت به زنان عادی برخوردارند؛ اما از لحاظ روان‌رنجوری و برون‌گرایی بین دو گروه تفاوت وجود ندارد؛ بنابراین می‌توان با شناخت ویژگی‌های شخصیتی زنان روسپی، بررسی علل این پدیده، تشخیص صحیح و درمان به‌موقع به کاهش مشکلات زنان و همچنین پیشگیری از این معضل در جامعه کمک نمود.

واژه‌های کلیدی: ویژگی شخصیتی، زنان روسپی، خرم‌آباد

^۱ نویسنده مسئول

آدرس پست الکترونیکی: sirous57@yahoo.com

آدرس پستی: ایران، لرستان، خرم‌آباد. چهارراه فرهنگ، مرکز مشاوره و خدمات روانشناختی

وصول: ۱۳۹۴/۰۲/۲۲ - پذیرش: ۱۳۹۵/۰۴/۰۷

A Comparative Study of Personality Traits in Prostitute and Non-prostitute Women in Khorramabad

Moradizadeh, S., Shahkarami, M.

(Received: 12 May, 2015-Accepted: 27 Jun, 2016)

Abstract

This research aimed to study comparatively personality traits in prostitute and non-prostitute women in Khorramabad. Using convenience sampling method, 18 participants were selected among the prostitute women who were referred to Taranom Maintenance Institute in Khorramabad city. The non-prostitute counterparts were also selected among ordinary women in Khorramabad city. All participants were asked to complete the NEO Personality Inventory-Revised (NEO-PI-R). The data were analyzed by conducting Multivariate Analysis of Variance (MANOVA). The results showed that there is a significant difference between these two groups regarding the traits such as openness to experience, agreeableness and conscientiousness. In other words, compared with the ordinary women, prostitutes showed lower scores in the traits including openness to experience, agreeableness and conscientiousness. However, there was no differences between the groups regarding the traits of neuroticism and extroversion.

Keyword: Personality traits, Prostitute, Khorramabad

مقدمه

مطالعه سیر تاریخی فحشا^۱، نشانگر آن است که این پدیده، از کهن ترین انحرافات بشری است و از دیرباز به عنوان یک واقعیت اجتماعی وجود داشته است. با این حال، تحقیقات علمی اندکی روی آن صورت گرفته است (پوتر^۲، مارتین، رومانس، ۱۹۹۹). «روسپی زنی است که از راه خودفروشی امرارمعاش کند و جز این پیشه ندارد و تحت نظامات خاصی به این پیشه و کار خود ادامه می دهد.» در تعریفی دیگر چنین آمده است: «روسپی زن یا دختری است که به خاطر پول و برای ارضای میل جنسی مرد به او تسلیم شود در این کار از خود نه اختیار داشته باشد و نه از نظر جنسی حظی ببرد» (ستوده، ۱۳۹۰). زنان روسپی افزون بر تنزل معنوی و اخلاقی، دچار اختلال های روانی، افزایش افکار منفی و مخرب و آشفتگی های هیجانی می شوند (انصاری، غرایبی، افسر کازرونی،

¹ Prostitution

² Poter

۱۳۹۰). بررسی‌ها نشان می‌دهد آن‌ها ضعف اساسی در شخصیت، افکار و عواطف و سبک زندگی خود دارند (مانسینی^۱، ۱۹۸۶). روسپیگری در بیشتر کشورهای آسیایی روبه رشد است و درآمد حاصل از صنعت سکس در مالزی، تایلند، اندونزی و فیلیپین حدود ۲ تا ۱۴ درصد خالص سرانه کشور تخمین زده شده است (لیم^۲، ۱۹۸۸، به نقل از سازمان جهانی بهداشت، ۲۰۰۱). در دیدگاهی متفاوت، دلاگویستا و دیگران (۲۰۰۷) روسپیگری را فعالیت اقتصادی ننگینی توصیف می‌کنند که عرضه‌ی آن را در بازار بر اساس محدودیت در دسترسی به دیگر فرصت‌های درآمدی ممکن (قابل دسترس) می‌توان تبیین کرد (دلاگویستا، لورا، استینر، ۲۰۰۷). از دیدگاه روان‌شناسانه اگر بخواهیم به مسئله نگاه کنیم علت بروز این پدیده را علل روانی و شخصیتی از جمله گرایش به تنوع‌طلبی و ضعف هویت اخلاقی می‌توان دانست و همچنین اختلال هویت در آن دخالت دارد و در برخی از افراد این گروه، اختلالات شخصیتی (به‌ویژه اختلال شخصیت ضداجتماعی و مرزی) نمود بیشتری دارد (بهبودی، ۱۳۷۸).

ازجمله مباحث مهم و پیچیده در روان‌شناسی موضوع شخصیت و ویژگی‌های شخصیتی افراد می‌باشد. این امر از آنجا مهم است که از طریق شناخت شخصیت و تبیین آن می‌توان به‌صورت علمی رفتارهای انسان را توصیف و تبیین و به آنان کمک کرد از بسیاری رفتارهای ناسازگار، کجروانه و اختلالات روانی پیشگیری و البته درمان کرد (لارنس^۳، ۱۹۹۴). شخصیت بیانگر آن دسته از ویژگی‌های فرد یا افراد است که شکل الگوهای ثابت فکری، عاطفی و رفتاری آن‌هاست. نظام موردبررسی ما شامل تفکر، عواطف و رفتارهای بیرونی (قابل مشاهده) است، به‌ویژه ارتباط این سه جنبه با یکدیگر در ساختن شخصیتی بی‌مانند و منحصر به فرد بسیار بااهمیت است (پروین و جان ترجمه جوادی ۱۳۹۳). عوامل زیادی در روسپیگری نقش دارند از مهم‌ترین این عوامل شخصیت را می‌توان نام برد. اگرچه خصوصیات شخصیتی زیادی وجود دارد اما مهم‌ترین و بانفوذترین مدل در بررسی صفات شخصیت در دهه‌های اخیر مدل پنج عاملی بوده است که بیش از همه پژوهش در حوزه شخصیت را به خود اختصاص داده است (نگ^۴، ۲۰۰۳).

در مدل پنج عامل بزرگ کاستا و مک^۵ کرا^۵ اعتقاد بر این است که شخصیت از پنج بعد نسبتاً

^۱ Mansini

^۲ Lim

^۳ Lawrence

^۴ Neg

^۵ Casta, & Mc Crae

مستقل تشکیل شده است که طبقه‌بندی معناداری را برای مطالعه تفاوت‌های فردی شکل می‌دهد (روبی، براون و بلای^۱، ۲۰۰۵) عامل برونگرایی^۲ شامل تمایلات رفتاری بیرونی و ارتباطی نظیر اجتماعی بودن، پر حرف بودن، قاطعیت، هیجان خواهی و فعال بودن است (مک کرا^۳، ۲۰۰۲). عامل روان‌نژندی^۴ تفاوت‌های فردی را در تجربه ناکامی نشان می‌دهد و نشانگر استعداد تجربه احساسات منفی است و همراه با رفتارهایی نظیر نگرانی، افسردگی، عاطفی بودن و اضطراب است. این افراد در تنظیم هیجان‌ها مشکل دارند و این امر باعث کاهش توانایی آن‌ها در تصمیم‌گیری و مقابله مؤثر با استرس می‌شود (هافستد^۵ و مک کرا، ۲۰۰۴؛ هوارد و هوارد، ۲۰۰۴). عامل توافق پذیری یا سازگاری^۶ ویژگی‌های رفتاری اعتماد، انعطاف‌پذیری، همکاری و تحمل را نشان می‌دهد (کاستا و مک کرا، ۲۰۰۲). عامل وظیفه‌شناسی^۷ (مسئولیت‌پذیری) بر قابل‌اتکا بودن و مسئولیت‌پذیر بودن فرد دلالت دارد و به میزان پشتکار و تلاش او در رسیدن به هدف‌هایش اشاره می‌کند و آخرین بعد نیز گشودگی^۸ (باز بودن به تجربه) است که به خلاقیت علمی و هنری و تفکر واگرا مربوط می‌شود (جاج و هلر و مانتا^۹، ۲۰۰۲). افرادی که در این مقیاس نمره بالایی می‌گیرند از لحاظ فکری کنجکاو هستند (هوارد و هوارد^{۱۰}، ۲۰۰۴). باین حال شخصیت مفهومی است که تحت تأثیر صفات موروثی، ویژگی‌های محیطی و یادگیری است (لیوکس^{۱۱}، ۲۰۰۸). انحرافات اجتماعی، به‌ویژه انحرافات زنان، سلامت و امنیت روانی - اجتماعی و حتی سیاسی و اقتصادی جامعه را تهدید می‌کند. از این رو جامعه برای بقا و پایداری خود بایست تدابیر مناسبی جهت جلوگیری از انحرافات زنان بزهکار و اقداماتی جهت بازپروری آن‌ها اتخاذ نماید؛ و این امر جز از طریق شناخت دقیق عوامل زمینه‌ساز و تشدیدکننده گرایش به انحرافات امکان‌پذیر نیست. ریشه خیلی از آسیب‌های اجتماعی و از جمله «روسپیگری» در ویژگی‌های شخصیتی است. برخی از محققان از جمله استفان^{۱۲} و همکاران (۲۰۰۴) مشخص کردند شخصیت و ویژگی‌های شخصیتی

¹ Robie T. Brown & Bly

² Extravertion

³ Mc Cera

⁴ Neuroticism

⁵ Hofstede

⁶ Agreeableness

⁷ Conscientiousness

⁸ Openness to experrience

⁹ Judge, Heller & Mounta

¹⁰ Howard & Howard

¹¹ Louwx

¹² Estephan

عامل اصلی که می‌تواند در توضیح و تبیین رفتار بزهکارانه به‌خصوص روسپیگری دخالت داشته باشد. از نظر روانشناسان چرایی روسپیگری، صرفاً به پدیده‌های اجتماعی محدود نمی‌شود، بلکه علل روانی مانند گرایش به تنوع‌طلبی، کج‌روی جنسی، ضعف هویت اخلاقی، اختلال در هویت، درجه اعتماد به نفس، بی‌مبالاتی جنسی و سن در آن دخالت دارند (بهبودی، ۱۳۷۸).

دانیتو^۱ (۱۳۸۳) معتقد است ویژگی‌های شخصیتی در بروز انحراف اجتماعی مؤثر است. در این میان، آن دسته از ویژگی‌های شخصیتی که سهم عوامل سرشتی و زیستی در آن‌ها بیشتر است، صورت بارزتری دارند. خصیصه «هیجان‌طلبی» یکی از متغیرهای شخصیتی است که پایه‌های زیستی آن شناخته شده و در بین منحرفان جنسی و روسپیان، در مقایسه با افراد عادی، برجسته‌تر است. تحقیقات لوکاس^۲ (۲۰۰۵) نشان می‌دهد که افراد روسپی وجدان پایینی نسبت به جامعه و افراد دارند که خود می‌تواند آسیب‌های زیادی را به دنبال داشته باشد و افراد و جامعه و خانواده‌ها را با چالشی اساسی روبرو کند. بررسی‌ها نشان داده است بیشتر زنان روسپی از وضع موجودشان ناخرسند هستند و زجر می‌کشند، ولی به تنهایی نمی‌توانند تغییر مثبتی در زندگی‌شان پدید آورند.

مطالعات گسترده دیگر نشان از وجود رابطه‌ی ویژگی‌های شخصیتی چون احساس خواهی بالا، تکانشگری بالا، وجدان پایین، با روابط پرخطر جنسی در زنان روسپی است، زنان روسپی اغلب، منفی‌نگرند، آن‌ها دچار آسیب‌های اجتماعی زیادی همچون رفتارهای غیر متعهدانه، بروز بی‌هویتی، احساس تعهد پایین نسبت به اجتماع و افراد هستند، توافق بسیار پایینی در روابطشان دارند، نسبت به خود و دیگران وظیفه‌شناسی پایینی را دارند (میلر^۳ و همکاران، ۲۰۰۴). کاسیک^۴ (۲۰۰۲) در بررسی اطلاعات دموگرافیک زنان روسپی، نشان داد که آن‌ها ویژگی‌هایی چون اعتیاد والدین، ضعف روانی در افراد خانواده، اختلاف سنی فاحش اعضای خانواده، بی‌خانمانی و بیکاری و ویژگی‌های شخصیتی همچون، هیجان خواهی بالا، برون‌گرایی بالا، وجدان اخلاقی بسیار پایین و خشونت بالا یافت شد.

نتایج تحقیق زارعی دوست و همکاران (۱۳۸۶) نشان داد زنان روسپی بیش از زنان عادی

^۱ Danito

^۲ Lucas

^۳ Miller

^۴ Cusick

در برخورد با رویدادها و مشکلات زندگی دست به کارهای هیجانی و شیوه‌های مقابله‌ای متمرکز بر هیجان می‌پردازند، در برابر تغییر درماندگی بیشتر احساس می‌کنند و میزان نگرانی توأم با اضطراب در آنان بالاتر است. نتایج تحقیق کامرانی فکور و همکاران (۱۳۸۱) نشان داد که میزان هیجان‌طلبی زنان روسپی به صورت معنی‌دار بالاتر از زنان عادی است، زنان روسپی در مقایسه با زنان عادی در عوامل ملال‌پذیری، بازداری‌زدایی و تجربه‌طلبی به صورت معنی‌دار نمرات بالاتر دارند؛ اما تفاوت دو عامل هیجان‌طلبی و ماجراجویی بین زنان ویژه و عادی معنی‌دار نبود.

تحقیق صیدی، غفوری، جلالی (۱۳۹۳) نشان دادند که گشودگی و موافق بودن زنان تن‌فروش کمتر از زنان معتاد و عادی می‌باشد. ولی بین باوجدان بودن، برون‌گرایی و روان رنجوری ۳ گروه تفاوت معنی‌داری وجود نداشت. نتایج پژوهش رنجکش، رضایی، ایروانی (۲۰۱۴) نشان داد که زنان روسپی گشودگی کمتری نسبت به زنان عادی دارند. نتایج پژوهش رودسری و همکاران (۲۰۰۸) نشان داد که زنان روسپی نسبت به زنان عادی از ویژگی‌های موافق بودن و گشودگی کمتری برخوردارند. ولی از لحاظ روان رنجوری تفاوت بارزی را بین زنان عادی و روسپی نشان داد. لانگ، لین، لوی، شوو (۲۰۰۴)، در پژوهش خود روی زنان روسپی نشان دادند که افراد روسپی روان رنجوری بالایی را نسبت به زنان عادی دارند، میزان عصبی بودن، پرخاشگری و استرس بالایی را زنان روسپی نسبت به هم‌تایان عادی خودی در زندگی تجربه می‌کنند. از این‌رو بررسی عوامل شخصیتی مؤثر بر روسپیگری زنان به عنوان یکی از مسائل ضروری جامعه، مسئله اصلی این تحقیق می‌باشد. این تحقیق به دنبال بررسی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی زنان روسپی و زنان عادی در شهر خرم‌آباد می‌باشد.

روش

پژوهش حاضر از نوع علی - مقایسه‌ای است. جامعه آماری این پژوهش عبارتند از کلیه زنان روسپی و عادی شهر خرم‌آباد در سال ۱۳۹۳. در این تحقیق با توجه به ماهیت پژوهش، در گروه زنان روسپی به روش نمونه‌گیری غیر تصادفی در دسترس از بین زنانی که به مرکز نگهداری ترنم باران سازمان بهزیستی جهت دریافت خدمات کاهش آسیب مراجعه می‌کردند

تعداد ۱۸ نفر انتخاب شد. همچنین از گروه زنان عادی که در همسایگی و هم‌محله آن‌ها بودند تعداد ۱۸ نفر که به لحاظ سن و تحصیلات با گروه اول هم‌تا شدند، انتخاب گردید.

ابزار

پرسشنامه NEO یکی از جدیدترین پرسشنامه‌های مربوط به ارزیابی ساخت شخصیت بر اساس دیدگاه تحلیل عاملی است. این آزمون به لحاظ انعکاس ۵ عامل اصلی امروزه به‌عنوان یک مدل فراگیر بر اساس تحلیل عوامل محسوب می‌شود و گستردگی کاربرد آن در ارزیابی شخصیت افراد سالم و نیز در امور بالینی می‌تواند یکی از مناسب‌ترین ابزار ارزیابی شخصیت باشد. پرسشنامه شخصیتی NEOPI-R جانشین آزمودن NEO است که در سال ۱۹۸۵ توسط مک کری و کاستا تهیه شده بود. این پرسشنامه ۵ عامل اصلی شخصیت و ۶ خصوصیت در هر عامل یا به عبارتی ۳۰ خصوصیت را اندازه می‌گیرد. فرم اصلی پرسشنامه دارای ۲۴۰ سؤال می‌باشد، گزینه‌ها بر اساس طیف لیکرت (کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم و کاملاً موافقم) تنظیم شده است. فرم کوتاه (NEO-FFI)^۱ یک پرسشنامه ۶۰ سؤالی است و برای ارزیابی ۵ عامل اصلی شخصیت (روان رنجوری، برون‌گرایی، گشودگی، موافق بودن و وظیفه‌شناسی) به کار می‌رود (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). در این پژوهش نسخه کوتاه پرسشنامه مورد استفاده قرار گرفت.

اعتبار پرسشنامه شخصیتی NEO-FFI توسط مک کری و کاستا روی ۲۰۸ نفر از دانشجویان آمریکایی به فاصله سه ماه اجرا گردید که ضرایب پایایی آن بین ۰/۸۳ تا ۰/۷۵ به دست آمده است. پایایی درازمدت این پرسشنامه نیز مورد ارزیابی قرار گرفته است. یک مطالعه طولانی ۶ ساله روی مقیاس‌های روان‌آزردگی خوبی، برون‌گرایی و باز بودن نسبت به تجربه، ضریب‌های اعتبار ۰/۶۸ تا ۰/۸۳ را در گزارش‌های شخصی و نیز در گزارش‌های زوج‌ها نشان داده است. ضریب پایایی دو عامل سازگاری و باوجدانی به فاصله دو سال به ترتیب ۰/۷۹ و ۰/۶۳ بوده است (مک کری و کاستا، ۱۹۸۳ به نقل از گروسی فرشی، ۱۳۸۰). گروسی فرشی (۱۳۸۰) پایایی آزمون NEO را در پنج بعد بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۷ گزارش کرده است. ضرایب آلفای کرونباخ در هر یک از عوامل اصلی روان‌آزردگی خوبی، برون‌گرایی، باز بودن، سازگاری و باوجدانی به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ به دست آمد (گروسی فرشی، ۱۳۸۰). در پژوهش آتش روز (۱۳۸۶) با استفاده از روش همسانی درونی، ضریب

^۱ NEO Five-Factor Inventory

آلفای کروناخ برای هر یک از ۵ صفت: روان آزردهگی خوبی، برون گرایی، گشودگی، سازگاری و وجدانی بودن به ترتیب ۰/۷۴، ۰/۵۵، ۰/۲۷، ۰/۳۸ و ۰/۷۷ به دست آمد.

یافته‌ها

به منظور توصیف و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و آزمون تحلیل واریانس چند متغیری (مانوا) استفاده شده است. در این قسمت ابتدا گزارش‌های توصیفی مربوط به متغیرها، سپس نتایج مربوط به تحلیل واریانس چند متغیری بر روی متغیرهای روان رنجوری، برون گرایی، گشودگی، موافق بودن و باوجدان بودن گزارش خواهند شد.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار مربوط به مؤلفه‌های شخصیت

متغیرها	گروه‌ها	میانگین	انحراف معیار	تعداد
روان رنجوری	روسپی	۳۲/۱۷	۱/۸۲	۱۸
	عادی	۳۱/۲۸	۲/۱۱	۱۸
برون گرایی	روسپی	۲۷/۵۶	۱/۹۵	۱۸
	عادی	۲۷/۸۳	۲/۰۶	۱۸
گشودگی	روسپی	۲۲/۵۰	۱/۹۴	۱۸
	عادی	۲۵/۳۹	۱/۹۷	۱۸
موافق بودن	روسپی	۲۴/۳۳	۲/۰۵	۱۸
	عادی	۲۸/۳۹	۱/۹۴	۱۸
باوجدان بودن	روسپی	۲۶/۲۸	۱/۹۹	۱۸
	عادی	۳۰/۵۰	۱/۷۶	۱۸

جدول فوق میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره مؤلفه‌های شخصیت زنان

روسپی و عادی را به تفکیک نشان می‌دهد.

جدول ۲. نتایج آزمون لون برای بررسی همگنی واریانس‌های خطا در مؤلفه‌های شخصیت

متغیرها	آماره f	درجه آزادی بین گروهی	درجه آزادی درون گروهی	سطح معنی‌داری
روان رنجوری	۰/۳۴۱	۱	۳۴	۰/۵۶
برون گرایی	۰/۲۷۰	۱	۳۴	۰/۶۱
گشودگی	۰/۰۰۰	۱	۳۴	۱
موافق بودن	۰/۰۲۴	۱	۳۴	۰/۸۸
باوجدان بودن	۰/۱۱۵	۱	۳۴	۰/۷۴

همان‌طوری که در جدول فوق مشاهده می‌شود در تمام مؤلفه‌های شخصیت شرط برابری واریانس‌های خطا برقرار است. جهت بررسی برابری ماتریس کوواریانس‌ها نیز از آزمون M باکس استفاده شد، نتایج این آزمون حکایت از برابری ماتریس کوواریانس‌ها داشت. ($M = 34/93, p > 0/05$) با توجه به برقراری پیش‌شرط‌ها، از تحلیل واریانس چند متغیری استفاده شد.

جدول ۳. نتایج کلی تحلیل واریانس چند متغیره (مانوا) بر روی مؤلفه‌های شخصیت

نوع آزمون	ارزش	F	Df فرضیه	Df خطا	سطح معنی‌داری
اثر پیلاپی	۰/۹۶۲	۱۵۲/۲۱۴	۵	۳۰	۰/۰۰۰
لامبدای ویلکز	۰/۰۳۸	۱۵۲/۲۱۴	۵	۳۰	۰/۰۰۰
اثر هتلینگ	۲۵/۳۷	۱۵۲/۲۱۴	۵	۳۰	۰/۰۰۰
بزرگ‌ترین ریشه روی	۲۵/۳۷	۱۵۲/۲۱۴	۵	۳۰	۰/۰۰۰

همان‌گونه که در جدول فوق مشاهده می‌شود مقدار f چند متغیری برابر با $۱۵۲/۲۱۴$ در سطح $p < 0/000$ معنی‌دار می‌باشد. نتایج حاصل از تحلیل واریانس چند متغیری بیانگر آن هستند که بین گروه‌های روسپی و عادی حداقل در یکی از متغیرهای وابسته تفاوت معنی‌دار وجود دارد. برای پی بردن به این تفاوت نتایج حاصل از آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه در جدول ۴ نشان داده شده است.

جدول ۴. نتایج تفکیکی تحلیل واریانس تک متغیری مربوط به مؤلفه‌های شخصیت زنان روسپی و عادی

متغیرها	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	مقدار f	سطح معنی‌داری	مجذور آتا
روان رنجوری	۷/۱۱	۱	۷/۱۱	۱/۸۳	۰/۱۸۵	۰/۰۵۱
برون‌گرایی	۰/۶۹۴	۱	۰/۶۹۴	۰/۱۷۲	۰/۶۸۱	۰/۰۰۵
گشودگی	۷۵/۱۱	۱	۷۵/۱۱	۱۹/۵۳	۰/۰۰۰	۰/۳۶۵
موافق بودن	۱۴۸/۰۳	۱	۱۴۸/۰۳	۳۶/۹۳	۰/۰۰۰	۰/۵۲۱
باوجدان بودن	۱۶۰/۴۴	۱	۱۶۰/۴۴	۴۵/۴۲	۰/۰۰۰	۰/۵۷۲

یافته‌های جدول فوق نشان می‌دهد که دو گروه روسپی و عادی از لحاظ گشودگی، موافق بودن و باوجدان بودن دارای تفاوت معنی‌داری می‌باشند. ($p < 00/1$) با نگاهی به میانگین‌های گروه‌ها، نتایج حاکی از آن است که گروه زنان عادی از میزان گشودگی، موافق بودن و باوجدان

بودن بالاتری برخوردارند، ولی زنان روسپی در این سه مؤلفه شخصیتی میانگین نمرات پایین تری دارند، ولی بین روان رنجوری و برون گرایی دو گروه تفاوت معنی داری به دست نیامد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی و مقایسه ویژگی های شخصیتی زنان روسپی و عادی شهر خرم آباد انجام شده است. نتایج نشان داد بین دو گروه از لحاظ ویژگی های گشودگی، موافق بودن و باوجدان بودن تفاوت معنی دار وجود دارد؛ اما از لحاظ روان رنجوری و برون گرایی بین زنان روسپی و عادی تفاوت وجود ندارد. این یافته با نتایج تحقیق صیدی و همکاران (۱۳۹۳) همخوان می باشد. در تحقیق صیدی و همکاران زنان روسپی به لحاظ گشودگی و موافق بودن نمره کمتری نسبت به زنان معتاد و عادی به دست آوردند. در این تحقیق نیز زنان روسپی در ویژگی گشودگی، موافق بودن و جدیت یا مسئولیت پذیری از میانگین پایین تری نسبت به زنان عادی برخوردار بودند. همچنین نتایج پژوهش فوق با پژوهش رنجکش و همکاران (۲۰۱۴) همسو می باشد، ایشان نشان دادند که زنان روسپی گشودگی کمتری نسبت به زنان عادی دارند. همچنین نتایج پژوهش فوق با پژوهش رودسری و همکاران (۲۰۰۸) که نشان دادند که زنان روسپی نسبت به زنان عادی از ویژگی های موافق بودن و گشودگی کمتری برخوردارند، همسو می باشد. از طرفی پژوهش رودسری (۲۰۰۸) از لحاظ روان رنجوری تفاوت بارزی را بین زنان عادی و روسپی نشان داد که با پژوهش فوق همسو نمی باشد. لانگ و همکاران (۲۰۰۴)، در پژوهش خود روی زنان روسپی نشان دادند که افراد روسپی روان رنجوری بالایی را نسبت به زنان عادی دارند، میزان عصبی بودن، پرخاشگری و استرس بالایی را زنان روسپی نسبت به همتایان عادی خودی در زندگی تجربه می کنند. بر اساس مدل پنج عاملی افرادی که در ویژگی گشودگی نمرات بالاتری دارند زندگی تخیلی فعالی دارند، درک عمیق تری از هنر و زیبایی دارند، دارای قدرت خوبی برای درک عواطف و هیجانات شخصی بوده و دیدگاه مثبتی به هیجانات به عنوان یکی از ابعاد مهم زندگی دارند. کنجکاوی روشنفکرانه دارند و آمادگی برای بازبینی ارزش های مذهبی، سیاسی و اجتماعی دارند. افراد با نمره پایین بر این باورند که موقعیت های هیجانی و احساسی در زندگی اهمیت چندانی ندارند. کنجکاوی محدودی دارند؛ بنابراین در تبیین میانگین

نمرات پایین‌تر زنان روسپی نسبت به زنان عادی می‌توان گفت چون زنان روسپی صرفاً به دنبال تجارت جنسی می‌باشند یعنی انجام کنش جنسی بدون لذت و فقط برای کسب درآمد، پس این گروه برای کسب درآمد از طریق صحیح کنجکاو نبوده، احساسات و هیجانات برای آن‌ها اهمیت ندارد، فقط احساس طرف مقابل مهم می‌باشد.

افراد با نمره بالا در ویژگی موافق بودن اساساً نوع دوست، احساس همدردی با دیگران، آمادگی برای دفاع از حق فردی، رک‌گویی، کنترل روی هیجانات، اعتماد به نفس بالا و دارای حسن نیت می‌باشند. نمره پایین زنان روسپی در شاخص موافق بودن می‌تواند به دلیل عدم کنترل روی هیجانات، اعتماد به نفس پایین و عدم توانایی برای دفاع از حق فردی و رک‌گویی باشد.

یکی از موضوع‌های مهم یک نظریه شخصیت و به‌ویژه در نظریه روان‌پویایی، موضوع کنترل تکانه‌هاست. در روند تکوین و تحول فردی، بیشتر افراد می‌آموزند که چگونه کشش‌ها و نیازهای خود را اداره کنند. فرد با وجدان دارای هدف و خواست‌های قوی و از پیش تعیین شده است. برخی این شاخص را تمایل به موفقیت نامیده‌اند. نمره پایین در ویژگی با وجدان بودن نشانه عدم اعتقاد به توانایی‌ها و احساس شایستگی است. به یک معنا با وجدان بودن یعنی نظارت وجدان بر کنش‌های فردی. افراد با نمرات بالا به اصول اخلاقی خود پایبند بوده و تعهدات اخلاقی‌شان را به‌طور دقیق انجام می‌دهند ولی افراد با نمرات پایین با مسائل اخلاقی آسان‌تر برخورد می‌کنند و ممکن است تا حدی غیرمسئول باشند. همچنین افراد دارای نمره پایین بی‌تأمل بوده، عجول و بدون توجه به نتیجه، فکر یا عمل می‌کنند. در تبیین این یافته می‌توان گفت نمره پایین‌تر زنان روسپی در شاخص با وجدان بودن به دلیل عدم پایبندی به اصول اخلاقی یا آسان بر خود کردن با اصول اخلاقی است، یا انجام عمل بدون توجه به نتیجه آن می‌باشد که در این مورد رابطه جنسی بدون توجه به عواقب حیثیتی و بیماری‌های عفونی متعاقب آن اشاره کرد.

منابع

آتش روز، بهروز (۱۳۸۶). پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی از طریق دل‌بستگی و صفات پنج‌گانه شخصیتی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شهید بهشتی.

انصاری، سارا؛ غرابی، بنفشه؛ افسر کازرونی، پروین (۱۳۹۰). اختلال‌های شخصیتی و شیوه‌های رویارویی در زنان روسپی. مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۱۷ (۱) ۷۱-۷۵.

بهبودی، مسعود (۱۳۷۸). مقایسه سبک اسناد علی زنان روسپی بازداشت‌شده با زنان عادی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علامه طباطبائی

پروین، لارنس، جان، الیور (۱۳۹۳)، شخصیت (نظریه و پژوهش)، ترجمه محمدجعفر جوادی و همکاران، ناشر آیترا، کتابخانه ملی ایران، تهران.

دانیتو، آندره مورالی (۱۳۸۳) جامعه‌شناسی روابط جنسی، ترجمه حسن پویان: تهران: توس
رسول‌زاده طباطبائی، سید کاظم؛ الهیاری، عباسعلی؛ کامرانی فکور، شهربانو (۱۳۸۱). بررسی مقایسه‌ای خصوصیات روان‌شناختی زنان ویژه با زنان عادی، فصلنامه علمی پژوهشی رفاه اجتماعی. دوره ۲ شماره ۵، ۱۶۳-۱۸۵.
زارعی دوست، الهام؛ عاطف وحید، محمد کاظم؛ بیان زاده، سیداکبر؛ بیرشک، بهروز (۱۳۸۶). مقایسه منبع کنترل، شیوه‌های مقابله و باورهای غیرمنطقی زنان روسپی و عادی شهر تهران. مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران. دوره ۱۳. شماره ۳، ۲۷۲-۲۷۹.

ستوده، هدایت‌الله (۱۳۹۰). آسیب‌شناسی اجتماعی (جامعه‌شناسی انحرافات)). تهران، انتشارات آوای نور. چاپ چهارم.
شولتز، دوان؛ شولتز، سیدنی آلن (۱۳۹۲). نظریه‌های شخصیت، ترجمه سید یحیی محمدی، نشر ویرایش، تهران.
صدیدی، معصومه؛ غفوری، اعظم؛ جلالی، محمدرضا (۱۳۹۳). بررسی ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های مقابله‌ای در سه گروه از زنان تن‌فروش، معناد و عادی شهر تهران. فصلنامه علمی پژوهشی سوءمصرف مواد. سال هشتم، شماره ۲۹، ۱۰۹-۸۶

کامرانی فکور، شهربانو؛ رسول‌زاده طباطبائی، کاظم؛ الهیاری، عباس (۱۳۸۱). بررسی مقایسه‌ای خصوصیات روانشناسی زنان ویژه با زنان عادی، دانشگاه تربیت مدرس تهران
گروسی فرشی، میر تقی (۱۳۸۰). رویکردی نوین در ارزیابی شخصیت (کاربرد تحلیل عاملی در مطالعات شخصیت). چاپ اول. تبریز: نشر دانیال و جامعه پژوه.
مانسینی (۱۹۸۶). فحشا و تحصیل. ترجمه فروغ شهاب، تهران: سازمان فرهنگ نشر اسلامی.

- Cusick, L. (2002). Youth prostitution: A literature review. *Child Abuse Review*, 11(4), 230-251.
- Della Giusta, Marina and Maria Laura Di Tommaso and Steinar Strøm (2007) "Another Theory of Prostitution", No em-dp2004-13, Economics & Management Discussion Papers from Henley Business School, Reading University.
- Hofstede, G, Mc Crae, R. R. (2004). Personality and Culture revisited: Linking traits and dimensions of culture. *Cross – Cultural Research*, 32, 144-158.
- Hollin, C. L. (1996). *Psychology and crime: An introduction to criminological psychology* (5th. ed). London: Routledge.
- Howard, P. J. M. (2004). An Introduction to the five factor model of personality. In: WWW. Personal. Psu. Edu
- Judge, T, A. Heller, D. & Mount, M. K. (2002). Five – Factor Model of personality and job satisfaction: A meta analysis. *Journal of Applied Psychology*, 87, 530. 541.
- Lucas, A.M. (2005). The work of sex work: Elite prostitutes' vocational orientations and experiences. *Deviant Behavior*, 26, 513-546.
- Lucas, R. E., & Larsen, R. J. (2008). Personality and subjective well- being. In M The science of subjective well- being. New York: The Guilford Press.; (pp. 171-194).
- Lung, FW. Lin, TJ. Lu, YC. & Shu, BC. (2004). Personal characteristics of adolescent prostitutes and

- rearing attitudes of their parents: a structural equation model. *Psychiatry Res.* 15;125(3):285-291.
- Mc Crae, R. R. (2002). NEO PI-R data from 36 cultures: further intercultural comparisons, In Mc Crae, R r & Allik, J (Eds), *The Five – factor Model of personality across cultures* (pp 105 - 125). New York: Kluwer.
- Miller, J.D., Lynam, D.R., Zimmerman, R.S., Logan, T.K., Leukefeld, C., & Clayton, R. (2004). The utility of the five factor model in understanding risky sexual behavior. *Personality and Individual Differences*, 36, 1611-1626.
- Nadon, S. M., Koverola, C., & Schluderman, E. H. (1998). Antecedents to prostitution: Childhood victimization. *Journal of Interpersonal Violence*, 13, 206-221.
- Ng, A.k., Ho,D.y.F., Wong, S.S. & Smith, I. (2003). In search of the good life: A cultural odyssey in the East and West. *Genet Soc Gen psychol monoger*, 19(4), 317-63.
- Potter, K., Martin, J.,& Romance, S. (1999). Early developmental experience of female sex worker: A comparative study. *Australian and new Zealand Journal of psychiatry*, 3, 935 -940.
- Ranjakesh, A. Rezaie, F & Irvani, M. (2015). Study of Comparison Characteristics between the Openness of Normal and Prostitutes Women in Esfahan City. *Advanced Social Humanities and Management*.2(3),99-103.
- Robie, C Brown, D. J. & Bly, p. R. (2005). The big five in the USA and Japan. *Journal of Management Development*, 24, 720 -736.
- World Health Organization (2001). *STI/ HIV sex work inAsia*. World Health Organization, Regional office for the western pacific.